

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR DE
INHOUD VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
PROVINCIAAL AFVALSTOFFENPLAN UTRECHT
(PAP II)

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport
Provinciaal Afvalstoffenplan Utrecht

Commissie voor de milieu-effectrapportage. - Utrecht :

Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN : 90-5237-011-7

SISO : 614.62 UDC [504.064.2:628.4] (492.83)

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Utrecht (prov.) / afvalverwerking ;
Utrecht (prov.).

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan Gedeputeerde Staten van
de provincie Utrecht
t.a.v. ir. G.C. van Wijnbergen
Postbus 18100
3501 CC UTRECHT

uw kenmerk

31754MB/1242 ref.Db

onderwerp

Advies voor richtlijnen
MER Provinciaal Afvalstof-
fenplan-2

uw brief

30.08.88

ons kenmerk

U786-88/Hu/193-17

utrecht,

31 oktober 1988

Met bovenvermelde brief verzocht U de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) inzake de vaststelling van het tweede provinciaal afvalstoffenplan voor de verwijdering van huishoudelijk afval, grof huisvuil, met deze stoffen te verwerken bedrijfsafval, bouw- en sloopafval, agrarisch afval, verontreinigde grond, baggerspecie, kolkenlib, rioolzand, marktafval, veegvuil, plantsoenafval, zwerfafval en klein chemisch afval.

Hierbij bied ik U het advies van de Commissie aan, overeenkomstig artikel 41 n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm). Voor de inhoud van het advies verwijs ik korthedshalve naar de samenvatting waarin de belangrijkste punten uit het advies zijn bijeengebracht. Daarnaast vraag ik Uw bijzondere aandacht voor het volgende.

1. Aard van de beleidsvoornemens en consequenties voor de verdere besluitvorming
Tijdens het overleg op 18 oktober j.l. werd door de gedeputeerde van milieuzaken een visie gepresenteerd op de rol van de provincie bij het afvalstoffenbeleid. De provincie is voornemens een "strategisch" plan op te stellen en de nadere uitwerking over te laten aan het samenwerkingsgebied, de gemeenten en particulieren. De Commissie wil er op wijzen dat daarmee belangrijke besluiten over systeem- en locatiekeuze op een niveau aan de orde komen, waarin de ruimte voor alternatieven vaak beperkter is. De Commissie wil er op aandringen dat het strategisch plan duidelijk aan geeft aan welke eisen en randvoorwaarden de uitvoering van het PAP-II dient te voldoen en op welke wijze de beoordeling daarvan zal plaats vinden.

2. Reeds genomen besluiten

Het provinciale beleid is al in belangrijke mate uitgekristalliseerd. Met de AVR zijn contracten gesloten voor verwerking van huishoudelijk afval c.a. tot 1999. Verder zijn al bij de vaststelling van de partiële herziening van het PAP I de regionale stortplaatsen aangewezen. De m.e.r. beoogt niet alle reeds genomen besluiten weer ter discussie te stellen; wel zal in het MER moeten worden aangegeven op welke gronden deze besluiten zijn genomen. Daarnaast zal aandacht moeten worden besteed aan, c.q. een visie moeten worden gepresenteerd op de afvalverwijdering op middel-lange en lange termijn. Ook zal het MER een serieus "meest milieu-vriendelijk alternatief" moeten presenteren. De provincie zal daarbij in voorkomende gevallen duidelijk moeten aangeven waarom dit alternatief niet is gekozen als voorgenomen activiteit.

3. Afstemming op plannen van andere provincies

Ook in de toekomst zal uitvoer van huishoudelijk afval c.a. plaatsvinden naar procesmatige afvalverwerkingsinrichtingen buiten de provincie Utrecht (bijvoorbeeld naar de AVR in de provincie Zuid-Holland en naar de VAM in de provincie Drenthe. Voorts is een aantal gemeenten binnen de provincie Utrecht op het moment aangesloten bij samenwerkingsgebieden van andere provincies. Een goede afstemming van het afvalstoffenbeleid van Utrecht op dat van andere provincies is dan ook noodzakelijk.

4. Mestverwerking

Onlangs is mestverwerking onder het regiem van de Afvalstoffenwet gebracht. Dit brengt ondermeer met zich mee dat voor mestverwerkingsinstallaties met een capaciteit groter dan 25.000 ton/jaar milieu-effectrapportage van toepassing is. Ook brengt dit met zich mee dat de provincie is belast met een beoordeling of initiatieven voor mestverwerking milieuhygiënisch verantwoord en doelmatig zijn. De provincie zou voor deze beoordeling in het PAP een beleids- en toetsingskader kunnen ontwikkelen.

5. Afstemming MER-PAP

Bij de toetsing van Milieu-effectrapporten voor Provinciale Afvalstoffenplannen in twee andere provincies bleek onvoldoende afstemming te bestaan tussen het MER en het PAP. Het kan niet de bedoeling van de wetgever zijn geweest dat deze beide documenten gescheiden van elkaar worden opgesteld. Juist bij het in samenhang opstellen van een PAP en samen met een Milieu-effectrapport ligt de mogelijkheid besloten het milieu een gelijkwaardige plaats te geven in de besluitvorming.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de totstandkoming van het MER en de besluitvorming over het PAP-2. Zij zal graag vernemen hoe U gebruik zult willen maken van haar aanbevelingen over de inhoud van het op te stellen MER.

ir. K. H. Veldhuis,
voorzitter werkgroep
m.e.r. PAP-Utrecht.

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR DE INHOUD VAN HET
MILIEU-EFFECTRAPPORT TEN BEHOEVE VAN HET TWEEDE
PROVINCIALE AFVALSTOFFENPLAN UTRECHT (PAP-II)

Advies op grond van artikel 41 n, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming over het tweede provinciale plan voor de verwijdering van huishoudelijk afval, grof huisvuil, met deze stoffen te verwerken bedrijfsafval en bouw- en sloopafval. Vanwege het beoogde integrale karakter zullen bij de besluitvorming over het PAP-2 tevens worden betrokken: agrarisch afval, verontreinigde grond, baggerspecie, kolkenlib, rioolzand, markt- en havenafval, veegvuil en klein chemisch afval.

Uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Utrecht door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

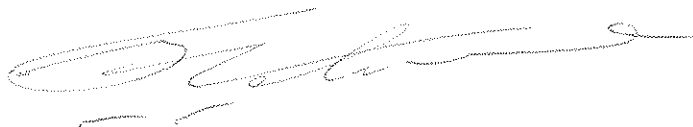
de werkgroep m.e.r. PAP-II Utrecht,

de secretaris,

drs. H. Huisman

de voorzitter,

ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 31 oktober 1988

INHOUDSOPGAVE

	<u>Blz.</u>
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	3
3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	7
4. DOEL EN PROBLEEMSTELLING	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Doel	8
4.3 Probleemstelling	9
5. BESCHRIJVING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKER- WIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN DAARVAN	13
5.1 Algemeen	13
5.2 Beleidsalternatieven	15
5.3 De voorgenomen activiteit	16
5.4 Meest milieu-vriendelijke alternatief	18
5.5 Nulalternatief	20
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	21
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU	23
8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	25
8.1 Algemeen	25
8.2 Prioriteiten en mate van detail	25
8.3 Bodem, grondwater en oppervlaktewater	26
8.4 Lucht	27
8.5 Ecosystemen: flora en fauna	27
8.6 Landschap en bodemgebruik	27
8.7 Zwerfvuil	28
8.8 Geluidhinder	28
8.9 Volksgezondheid en veiligheid	28
8.10 Indirecte, secundaire en cumulatieve gevolgen	28
9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	29
10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	30
11. SAMENVATTING VAN HET MER	31

BIJLAGEN

1. Openbare bekendmaking van Gedeputeerde Staten van Utrecht omtrent milieu-effectrapportage voor het op te stellen provinciale afvalstoffenplan (PAP II) in Staatscourant nr. 171 van 5 september 1988.
2. Brief van het College van Gedeputeerde Staten van 30 augustus 1988 aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage met verzoek om advies voor de richtlijnen voor het milieu-effectrapport.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
4. Lijst van inspraakreacties.
5. Lijst van begrippen en afkortingen.

1. INLEIDING

Provinciale Staten van Utrecht dienen op grond van de Afvalstoffenwet¹ plannen vast te stellen voor de verwijdering van een aantal in de provincie vrijkomende afvalstoffen waaronder huishoudelijk afval, grof huisvuil, met deze stoffen te verwerken bedrijfsafval en bouw- en sloopafval. Deze plannen² moeten binnen een periode van vijf jaar na vaststelling worden herzien. Vanwege het beoogde integrale karakter zullen bij de besluitvorming over het FAP-2 tevens worden betrokken: agrarisch afval, verontreinigde grond, baggerspecie, kolkenslib, rioolzand, marktafval, veegvuil, klein chemisch afval, zwerfvuil en plantsoenafval.

In mei 1982 hebben de Provinciale Staten voor de eerste maal een Provinciaal Afvalstoffenplan vastgesteld (FAP-1). Dit plan had betrekking op huishoudelijke afvalstoffen, grof huisvuil, bedrijfsafval en bouw- en sloopafval. Op 25 juni 1986 werd een partiële herziening van het eerste afvalstoffenplan door Provinciale Staten vastgesteld. Op 5 september 1988 (zie bijlage 1) is de besluitvormingsprocedure voor de herziening van het eerste plan formeel van start gegaan. De regels met betrekking tot milieueffectrapportage (m.e.r.) zoals die zijn neergelegd in de wet van 23 april 1986 tot uitbreiding van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) zullen op deze besluitvorming worden toegepast. Per brief van 30 augustus 1988 verzocht Gedeputeerde Staten (bijlage 2) de Commissie voor de m.e.r. om overeenkomstig de bepalingen van de Wabm te adviseren over de richtlijnen met betrekking tot de inhoud van het door de provincie op te stellen milieu-effectrapport (MER).

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies "de Commissie" genoemd. De Commissie vergaderde op 28 september en 31 oktober 1988. In de laatste vergadering werd de tekst van dit advies vastgesteld. Op 7 september bracht de Commissie tevens een werkbezoek aan de provincie. Op 18 oktober wisselde de Commissie van gedachten met de Gedeputeerde voor milieuzaken van de provincie Utrecht en ambtelijke vertegenwoordigers over een tussentijds concept-advies van de Commissie.

-
1. Artikel 4 (huishoudelijke afvalstoffen), art.17 (grof huisafval), art. 25 (bedrijfsafvalstoffen) en art. 26 [bij a.m.v.b. aangewezen andere categorieën van afval, te weten: bouw- en sloopafval (Besluit van 7-1-'80), ziekenhuisafval (Besluit van 5-1-'82) en zuiveringsslib (Besluit van 24-10-'85)].
  2. Artikel 14 van de Afvalstoffenwet biedt de mogelijkheid tot vrijstelling van de verplichting een plan te herzien binnen vijf jaar nadat het is vastgesteld. Deze vrijstelling kan voor maximaal vijf jaar worden verleend (zie noot 3, blz. 3).

Het doel van het onderhavige advies is aan te geven welke milieu-aspecten de aandacht verdienen bij het opstellen van het provinciale beleid ten aanzien van de afvalverwijdering in Utrecht. Daarmee wordt tevens de gewenste inhoud van het op te stellen MER bij het PAP-2 afgebakend.

In de opstelling van haar advies heeft de Commissie alle (in totaal 12) via de provincie ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen die schriftelijk werden uitgebracht, in beschouwing genomen. Voor zover deze reacties (zie bijlage 4) betrekking hebben op milieu-aspecten van het voornemen, werden zij in het advies verwerkt. Waar zulks het geval is, wordt in de tekst door middel van een voetnoot naar de betreffende reactie verwezen.

Ten behoeve van dit advies heeft de Commissie verder de beschikking gekregen over de volgende documenten:

- het eerste Provinciale Afvalstoffenplan 1982-1987, vastgesteld op 26 mei 1982
- de startnotitie MER voor het provinciaal Afvalstoffenplan II van augustus 1988
- de partiële herziening van het eerste Afvalstoffenplan van 25 juni 1986

Het onderhavige advies is samengesteld in volgorde van de onderwerpen welke een MER tenminste moet bevatten op grond van artikel 41 j van de Wabm. Bij het begin van hoofdstukken 4 tot en met 11 van het onderhavige advies wordt de tekst van de bijbehorende passage in dit wetsartikel aangehaald. Hoofdstuk 2 van het advies bevat een samenvatting van de belangrijkste aandachtspunten in dit advies (gedeeltelijk in de vorm van beknopt geformuleerde vragen waarop het MER ten behoeve van de besluitvorming antwoord zal moeten geven). Hoofdstuk 3 geeft aanbevelingen voor de vorm en presentatie van het MER.

2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Provinciale Staten van Utrecht hebben het voornemen bekend gemaakt voor de planperiode 1989-1993³ een Afvalstoffenplan op te stellen voor de verwijdering van een aantal in de provincie vrijkomende afvalstoffen waaronder huishoudelijk afval, grof huisvuil, met deze stoffen te verwerken bedrijfsafval en bouw- en sloopafval. Vanwege het beoogde integrale karakter zullen bij de besluitvorming over het PAP-2 tevens worden betrokken: agrarisch afval, verontreinigde grond, baggerspecie, kolkenlib, rioolzand, marktafval, veegvuil, klein chemisch afval, zwerfafval en plantsoenafval. De regels met betrekking tot milieu-effectrapportage (m.e.r.) zullen op de besluitvorming over het Afvalstoffenplan worden toegepast.

Het doel van het onderhavige advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage is de milieu-aspecten van het voorgenomen provinciale beleid ten aanzien van de afvalstoffenverwijdering af te bakenen en de gewenste inhoud van het door de provincie op te stellen milieu-effectrapport (MER) aan te geven.

Het advies van de Commissie is opgezet in volgorde van de onderwerpen welke een MER tenminste moet bevatten volgens de systematiek van artikel 41 j van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne waarin de m.e.r.-regeling is opgenomen.

De belangrijkste aandachtspunten van dit advies zijn hieronder samengevat gedeeltelijk in de vorm van vragen en punten waaraan het MER ten behoeve van de besluitvorming aandacht zal moeten geven.

Vorm en presentatie van het MER (hoofdstuk 3)

- Het MER kan worden opgesteld als afzonderlijk document of als onderdeel van het Afvalstoffenplan. In het laatste geval dient de herkenbaarheid van het MER-gedeelte te worden gewaarborgd.
- De inhoud van het MER zal zo objectief mogelijk moeten zijn en moeten worden gericht op de bij betrokkenen levende vragen.

Doel en probleemstelling (hoofdstuk 4)

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming omtrent het PAP-2 voor zover dit plan betrekking heeft op de methodes van definitieve verwijdering van afvalstoffen, de daarvoor te creëren voorzieningen en zo mogelijk de locaties van die voorzieningen (inrichtingen)⁴; het dient om de milieu-gevolgen van de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in

---

3 Bij Koninklijk Besluit dd 24 september 1987 (nr. 72) is aan de provincie vrijstelling verleend van de verplichting het PAP I te herzien voor 26 mei 1987. De datum waarop het herziene plan dient te worden vastgesteld is bepaald op 26 mei 1989.

4 Besluit van 20 mei 1987, houdende de uitvoering van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Besluit milieu-effectrapportage): Toelichting op de bijlage. Staatsblad 1987, 278.

beschouwing te nemen alternatieven en varianten daarvan begrijpelijk te maken voor alle betrokken partijen.

- Gelet op de eisen die in Hoofdstuk 2 paragraaf 2 van de Afvalstoffenwet worden gesteld aan een Afvalstoffenplan, zal dat plan en het daarbij horende MER aan moeten geven welk beleid zal worden vastgesteld over de methoden van inzameling, transport en verwerking van het afval, de daarvoor benodigde voorzieningen en eventuele locaties. Daarbij is het nodig dat duidelijk wordt gemaakt in welke gevallen het plan rechtstreeks van toepassing kan zijn en in welke gevallen nadere uitwerking door middel van besluiten van provincie, gemeente(n) of Openbaar lichaam Afvalverwijdering Utrecht (AVU) nodig is. Hierbij dient tevens aandacht te worden geschonken aan de eisen en randvoorwaarden waar de betreffende uitvoeringsplannen aan dienen te voldoen.
- Het MER moet uitsluitend geven over de vraag of de voorgenomen verwijderingsmethoden gemeentelijk, regionaal of bovenregionaal zullen worden aangepakt. Daarbij zal duidelijkheid moeten worden verschaft over de eventuele in- en uitvoer van afvalstoffen van respectievelijk naar Zuid-Holland (Afvalverwerking Rijnmond) en Drenthe (VAM, Wijster).
- Met het oog op het voortschrijdende karakter van het Afvalstoffenplan is het wenselijk dat het plan niet alleen het beleid vastlegt voor de komende planperiode, maar daarnaast ook een visie geeft op de afvalverwijdering op middellange en lange termijn (3e en 4e planperiode). Ook in het MER zal aandacht aan de afvalverwerking op langere termijn moeten worden geschonken.
- Het MER zal de categorieën afval moeten afbakenen die worden behandeld; welke selectie-criteria zijn hierbij gehanteerd?
- Het MER moet aangeven hoe groot naar verwachting in de tweede planperiode de jaarlijkse hoeveelheden en de samenstelling van de verschillende categorieën afvalstoffen zullen zijn, die geproduceerd en vervolgens verwijderd dienen te worden. De aannames en de te verwachten ontwikkelingen op de middellange en lange termijn moeten eveneens worden beschreven.
- In het MER zal aandacht moeten worden besteed aan intensivering van de handhaving (toezicht en controle). Bij de evaluatie van het MER zullen de resultaten van een stringenter handhavingsbeleid moeten worden bekeken.
- Het MER zal een korte evaluatie moeten bevatten van het eerste plan. Bij dit onderwerp behoort een overzicht van de huidige voorzieningen en installaties in de provincie, die in gebruik zijn voor de verwijdering van de betrokken afvalstoffen, en een beschrijving van de samenwerkingsgebieden.

Het beleid en de alternatieven (hoofdstuk 5)

- Welke beleidsalternatieven komen in aanmerking voor beschouwing bij de vaststelling van het provinciale afvalstoffenbeleid?
- Welk gewicht wordt hierbij toegekend aan welke methoden voor de diverse elementen van het afvalverwijderingsproces? Welke voorzieningen en eventuele locaties worden daarvoor aangeduid?
- Welke van deze alternatieven heeft de voorkeur en waarom?

- Hoe is het meest milieu-vriendelijk alternatief tot stand gekomen? Hoe verhoudt dit meest milieu-vriendelijke alternatief zich tot de voorgenomen activiteit?
- Het nulalternatief betreft de situatie waarbij het huidige beleid c.q. de huidige situatie wordt voortgezet. De huidige situatie met autonome ontwikkeling moet worden beschouwd als een referentiekader voor de milieu-gevolgen van de voorgenomen activiteit en de overige in beschouwing te nemen beleidsalternatieven.

Besluitvorming (hoofdstuk 6)

- Hoe zal de besluitvorming over het vast te stellen provinciale Afvalstoffenplan verlopen en welke procedure en tijdplan worden daarbij gevolgd?
- Welke reeds genomen besluiten, beleidsvoornemens of beleidsuitspraken stellen randvoorwaarden of beperkingen aan de besluitvorming? Welke rol spelen Afvalstoffenplannen van andere provincies hierbij (zoals b.v. van Noord- en Zuid- Holland en Drenthe)?
- Welke andere besluiten (en door welke instanties) zullen nog moeten worden genomen om het provinciale afvalstoffenbeleid tot uitvoering te kunnen brengen? Spelen hierbij eventuele uitwerkingsplannen door het Openbaar Lichaam AVU of gemeenten mee?

Het bestaande milieu en de ontwikkeling daarvan (hoofdstuk 7)

- De omvang van het studiegebied in dit beleidsplan varieert per milieu-aspect. Het studiegebied omvat die gebieden waar meetbare of bespeurbare milieu-veranderingen kunnen worden verwacht bij uitvoering van het voorgenomen beleid of de alternatieven daarvan.
- De bestaande toestand van het milieu dient te worden beschreven voor de locaties van die afvalinrichtingen, waarvan tijdens de tweede planperiode het gebruik zal worden gewijzigd.
- Met betrekking tot die locaties verdienen bij dit onderdeel van het MER de volgende milieu-aspecten de aandacht:
 abiotische aspecten (bodempbouw, hydrologie, geomorfologie, bodemkwaliteit en -samenstelling, luchtkwaliteit, omgevingsgeluidniveau's), biotische aspecten (levensgemeenschappen/ecotopen), visueel-ruimtelijke en cultuurhistorische kenmerken en verder volksgezondheid en veiligheid.

Gevolgen voor het milieu (hoofdstuk 8)

- Met het oog op het beleidsplanniveau van de betrokken besluitvorming, is het belangrijk dat het MER - voor het strategisch deel van het plan - beschrijft welke milieu-compartimenten bij welk alternatief de meeste belasting zullen ondervinden. Per beleidsalternatief kan dit gebeuren door de aard en globale omvang van de emissies naar de verschillende milieu-compartimenten aan te geven.
- Welke voorspellingsmethoden en -modellen zijn gebruikt?
- In de paragrafen 8.3 tot en met 8.10 van het advies wordt, voornamelijk in de vorm van vragen, ingegaan op de te verwachten gevolgen per milieu-aspect zoals hierboven genoemd onder het bestaande milieu (hoofdstuk 7). Tevens zijn vragen opgenomen over indirecte, secundaire en cumulatieve

gevolgen van uitvoering van het voorgenomen beleid en eventuele vervol-activiteiten.

Vergelijking van de alternatieven (hoofdstuk 9)

- Hoe worden de gevolgen voor het milieu van de verschillende alternatieven beoordeeld en hoe worden deze in onderlinge vergelijking per milieu-aspect gewaardeerd?

Leemten in kennis en informatie (hoofdstuk 10)

- Welke leemten in kennis en informatie bestaan er nog? Welke onzekerheden zijn er ten aanzien van de gebruikte gegevens, de gebruikte voorspellingsmethoden en de te verwachten milieu-gevolgen?
- Wat is het belang van deze leemten in kennis voor de besluitvorming?
- Zullen er voorbereidingen worden getroffen om de werkelijk optredende gevolgen voor het milieu van de afvalverwijdering in de tweede planperiode te kunnen meten en evalueren? Dit met het oog op de mogelijkheid tot bijstelling van het beleid tijdens de tweede en volgende planperiodes.

Samenvatting van het MER (hoofdstuk 11)

- Is de samenvatting van het MER goed afgestemd op de inhoud van het MER of het MER-gedeelte van het Afvalstoffenplan?
- Bevat de samenvatting een beschouwing van die milieu-aandachtspunten die centraal stonden tijdens de periode van inspraak en advisering ten behoeve van de richtlijnen voor het op te stellen MER?

3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Het MER kan worden opgesteld als een op zich zelf staand document. Het kan ook worden gepresenteerd als onderdeel van het ontwerp PAP-2. In het laatste geval zal het MER daarin dan afzonderlijk herkenbaar moeten zijn. Dit kan o.a. worden gerealiseerd door bij de opzet van een geïntegreerd document rekening te houden met die onderwerpen die een MER tenminste moet bevatten volgens de systematiek van artikel 41 j van de Wabm.

Voor de presentatie van het MER wordt gewezen op de volgende aandachtspunten:

- In het MER moeten keuze-elementen, die bepalend zijn geweest bij de opstelling naar voren worden gebracht.
- Het MER moet voorzien zijn van een samenvatting, die goed is afgestemd op de inhoud van het MER of van het MER-gedeelte van het ontwerp-PAP-2.
- Onderbouwende informatie kan in bijlagen behorende tot het MER worden opgenomen. Daartoe moeten ook behoren een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst.

4. DOEL EN PROBLEEMSTELLING

Artikel 41 j, lid 1 onder a van de Wabm:

Een MER bevat tenminste: "Een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd".

4.1 Algemeen

Alvorens het doel van de voorgenomen activiteit, alsmede de probleemstelling waaruit dit doel moet worden afgeleid, goed te kunnen omschrijven, dient duidelijk te zijn wat onder de voorgenomen activiteit wordt verstaan. In principe behelst de voorgenomen activiteit het vaststellen van een plan inzake verwijdering van diverse categorieën afvalstoffen. Deze activiteit kan worden uitgewerkt in een aantal te nemen beleidsbeslissingen betreffende ondermeer de methodes van definitieve verwijdering van afvalstoffen, de daarvoor te creëren voorzieningen en de locaties van die voorzieningen (zie ook hoofdstuk 5)⁵. Bij het formuleren van de probleemstelling en het doel van de voorgenomen activiteit zal nadrukkelijk rekening moeten worden gehouden met deze verschillende beslispunten en de in dat verband aanwezige opties.

4.2 Doel

Het doel van de voorgenomen activiteit zal moeten worden afgeleid uit de probleemstelling.

Het doel kan in algemene zin worden geformuleerd als het vaststellen van een plan op basis waarvan (op termijn) een afvalverwijderingssituatie kan worden gerealiseerd waarin zoveel mogelijk wordt voldaan aan de geformuleerde beleidsdoelstellingen inzake afvalverwijdering, nationaal geldende milieu-normen, streefwaarden enz.

In het MER dienen de hoofddoelstellingen, de daarvan afgeleide nevendoelelstellingen en overige beoordelingscriteria duidelijk te worden beschreven.

Op basis van de startnotitie (blz. 8) constateert de Commissie dat de provincie een drietal doelstellingen heeft vastgesteld:

- voorkomen van het ontstaan van afval;
- bevorderen van hergebruik/nuttige toepassing van afvalstoffen (bijvoorbeeld selectief slopen);

---

5 Besluit van 20 mei 1987, houdende de uitvoering van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Besluit milieu-effectrapportage): Toelichting op de bijlage. Staatsblad 1987, 278.

- het op een milieuhygiënisch verantwoorde en doelmatige wijze verwerken van niet herbruikbare afvalstoffen (b.v.k. verbranding met benutting van de vrijkomende energie)

4.3 Probleemstelling

Het MER zal een heldere probleemstelling dienen te bevatten. De Commissie verwacht dat daarin onder meer rekening zal worden gehouden met de volgende punten:

- Het is bij een m.e.r. op planniveau moeilijk om een goed zicht te krijgen op de concrete activiteiten die een gevolg zullen of kunnen zijn van de vaststelling van het plan. Dit geldt des te sterker, indien het plan zelf onduidelijkheid laat bestaan over het karakter van de erin genomen beslissingen. Voor een zo goed mogelijke karakterisering is een heldere omschrijving van de verschillende beslissingen nodig. Het MER zou daarbij een onderscheid kunnen maken tussen beslissingen in het plan die:
  - 1- rechtstreeks leiden tot bepaalde noodzakelijke of verplichte activiteiten van de provincie of van anderen;
  - 2- randvoorwaarden opleggen aan door anderen te ondernemen activiteiten, waarbij vastgelegd is hoe die anderen moeten handelen;
  - 3- randvoorwaarden opleggen aan door anderen te ondernemen activiteiten, waarbij in meer of mindere mate ruimte wordt gelaten aan die anderen in hun handelen;
  - 4- de provincie of anderen een bepaalde inspanningsverplichting opleggen (bijvoorbeeld ten aanzien van voorlichting).
- In verband met de na het PAP-2 komende besluiten ter uitvoering van dat plan, is het van belang dat het MER aangeeft welke (beleids)beslissingen definitief in het PAP-2 zullen worden vastgesteld en welke latere besluiten door wie moeten worden genomen en wat de ruimte is die overblijft voor die latere besluiten ter invulling van het beleid.
- Het MER moet een visie bevatten op de juridische hiërarchie van de beslissingen in het PAP zelf en de besluiten van provincie, gemeenten en O.L. AVU. Het betreft besluiten die ten dele eveneens m.e.r.-plichtig kunnen zijn. Het MER zal moeten aangeven tot welke instanties en groepen van personen de beslissingen van het PAP-2 en de latere besluiten zich zullen richten: de provincie zelf, het O.L. AVU, de gemeenten, particuliere (afval)bedrijven of burgers. Bovendien moet worden aangegeven, welke de bevoegdheden van de Provincie zijn en wat de mate van bindendheid voor de diverse betrokkenen is. Bijvoorbeeld ten aanzien van de tarieven, of ten aanzien van de voorschriften over inzamelings- of verwerkingsmethoden of ten aanzien van handhaving.

---

6 Deze typen beslissingen in het plan zijn gerangschikt in afnemende mate van bindendheid.

- In het MER moet worden aangegeven welke bevoegdheden bij de provincie, respectievelijk de gemeenten of samenwerkingsgebieden liggen. Zijn uit de vorige planperiode lessen te trekken over de hantering van die bevoegdheden?
- Het MER moet uitsluitend geven over de vraag of de voorgenomen inzamelings- en verwerkingsmethoden gemeentelijk, regionaal of bovenregionaal zullen worden aangepakt. Daarbij zal duidelijkheid moeten worden verschaft over de eventuele uitvoer van afvalstoffen naar buiten de provincie gelegen inrichtingen zoals de AVR en VAM.
- Het MER zal na de vaststelling van beleidskeuzen moeten aangeven of de benodigde voorzieningen en locaties voor verwijdering op provinciaal dan wel op regionaal niveau liggen.

De Commissie is verder van mening dat bij de behandeling van de probleemstelling in het MER aandacht dient te worden besteed aan de volgende onderwerpen.

De planperiode voor het PAP-2

De Afvalstoffenwet geeft aan dat afvalstoffenplannen binnen een periode van vijf jaar na vaststelling dienen te worden herzien. Dit bepaalt de planperiode van het PAP-2 (zie noot 3 op blz. 3). Met het oog op het voortschrijdend karakter van het PAP-2, is het nodig dat het PAP-2 na de planperiode globaal uitzicht biedt op de wenselijke ontwikkelingen voor de middellange termijn (de derde planperiode van 5 jaar) en de lange termijn (de vierde planperiode van 5 jaar).

Afbakening categorieën afval

In de startnotitie is vermeld dat het PAP-2 betrekking zal hebben op de verwijdering van huishoudelijk afval, grof huisvuil, met deze stoffen te verwerken bedrijfsafval en bouw- en slooafval. Vanwege het beoogde integrale karakter zullen bij de besluitvorming over het PAP-2 tevens worden betrokken: mestoverschotten, agrarisch afval, verontreinigde grond, baggerspecie, kolkenslib, rioolzand, marktafval, veegvuil, klein chemisch afval, zwerfvuil en plantsoenafval. Er heeft een selectie plaatsgevonden ten aanzien van aandachtsstromen die in het MER zullen worden behandeld. Deze selectie zal goed dienen te worden beschreven.

Ten aanzien van de bedrijfsafvalstoffen dient het MER duidelijk te stellen welke afvalstoffen hiermee worden bedoeld. Volgt de afbakening van deze categorie afvalstoffen de beschrijving volgens het Nederlands Normalisatie Instituut?

---

7 Afval en afvalverwijdering, benamingen en definities NEN 6410, 1e druk september 1985.

Daarnaast zal de relatie tot chemische afvalstoffen moeten worden aangegeven, al was het alleen maar omdat die ook kunnen voorkomen in de in het plan te behandelen afvalstoffen.

De omvang van de afvalstromen

Het MER moet aangeven, hoe groot naar verwachting in de gestelde planperiode de totale jaarlijkse hoeveelheid (in gewicht en volume) en de samenstelling van de verschillende categorieën te verwijderen afvalstoffen is; hierbij dient een onderscheid te worden aangebracht tussen afvalproductie en afvalaanbod. Daarbij is het van belang dat naast een prognose van de totale omvang van het afvalprobleem ook een specificatie van de ontwikkeling wordt gegeven op basis van twee autonome beïnvloedingscomponenten. Deze componenten zijn: ontwikkelingen van demografische aard en ontwikkelingen in de afvalproductie per hoofd van de bevolking. Het verdient daarbij aanbeveling deze prognose niet slechts voor de planperiode van 5 jaar op te stellen doch ook een schatting voor de ontwikkeling op de middellange en lange termijn in de beschouwing te betrekken. Daarnaast behoort het MER inzicht te verschaffen in de mate en aard van onzekerheid van de schattingen en tevens een hoge en een lage prognose te omvatten. Ook de invloed van scheiding aan de bron / gescheiden inzameling van afvalcomponenten en afvalfracties dient in de prognoses zichtbaar te zijn; er dient onderscheid te worden gemaakt in geproduceerde hoeveelheden afval en te be- en/of verwerken hoeveelheden afval.

Andere vragen die in het MER moeten worden behandeld met betrekking tot de afvalstromen, zijn:

Welke aandelen hiervan zullen naar verwachting over welke perioden worden afgevoerd voor be- en/of verwerking buiten de provincie bij bijvoorbeeld AVR en VAM? Welke hoeveelheden afval van welke categorieën zijn afkomstig uit andere provincies?

De indeling van de provincie in één samenwerkingsgebied (het openbaar lichaam Afvalverwijdering Utrecht) zal onderdeel moeten uitmaken van het PAF-2. Daarbij moet worden vermeld of in de samenstelling van dit gebied verandering is opgetreden sinds de aanvang van het PAP-1 en of verdere wijzigingen worden voorzien. Een heroverweging van de omvang van het samenwerkingsgebied, bijvoorbeeld indien de schaalgrootte en de geografische spreiding van de afvalinrichtingen daartoe aanleiding geven, kan relevant zijn voor de milieu-gevolgen, die in het MER worden beschreven.

Bestrijding illegale afvalverwijdering

Illegale afvalverwijdering komt nog steeds voor. Diverse categorieën afvalstoffen die in het PAF-2 zijn daarbij in het geding. De bestrijding van illegale situaties en een grotere mate van handhaving zullen aan de orde moeten komen. Daarbij kan aandacht worden besteed aan een aantal aspecten van het handhavingsbeleid, zoals de relatie toezicht-opsporing; de organisatorische vormgeving voor betrokken overheden; coördinatie/overleg (intern/extern); verantwoordelijkheden-/taken/samenwerking; en programmering van de controle.

In de evaluatie van het MER zal aandacht moeten worden besteed aan de resultaten van een stringenter handhavingsbeleid.

Creëren van reservecapaciteit

In het beleid van de provincie zal voldoende reservecapaciteit moeten worden ingebouwd voor de verwijdering van de betrokken categorieën afval ten einde het hoofd te kunnen bieden aan mogelijke onvoorziene omstandigheden. Als voorbeeld hiervoor kunnen die situaties gelden, die genoemd zijn in par. 5.3 van het onderhavige advies, waarin de afvalverwijdering zou stagneren door technische of maatschappelijke oorzaken.

Het huidige beleid en situatie

Het MER zal een korte evaluatie moeten bevatten van het PAP-1. Welke van de doelstellingen van het PAP-1 zijn gerealiseerd en welke niet? In het MER zal duidelijk dienen te worden gemaakt op welke wijze wordt aangesloten op het beleid zoals dat in het PAP-1 was uitgestippeld.

Bij dit onderwerp behoort ook een overzicht van de voorzieningen en installaties die nu binnen de provincie in werking zijn binnen de verwijderingsstructuur van de betrokken afvalstoffen. Daarbij dient de wijze van beheer te worden vermeld. In welke gemeenten gelden op dit moment maatregelen voor de gescheiden inzameling van afvalcomponenten/afvalfracties? Welke componenten/fracties betreft dit en hoe worden ze gebruikt of nuttig toegepast?

Dit overzicht van voorzieningen en installaties zou tezamen met de huidige afvalstromen in beeld kunnen worden gebracht in de vorm van een stroomschema. Een dergelijk stroomschema van de huidige situatie kan een nuttige dienst bewijzen als uitgangssituatie bij de formulering van de mogelijke beleidsalternatieven.

Beoordelingscriteria

Bij de beschrijving van de probleemstelling in het MER dienen ook beoordelingscriteria te worden geformuleerd aan de hand waarvan de verschillende beleidsalternatieven kunnen worden uitgewerkt en getoetst. Hiertoe behoren milieu-normen en streefwaarden, specificaties van milieukwaliteit zoals water- en bodemkwaliteitsnormen en ruimtelijke criteria.

Voorts vraagt de Commissie aandacht voor een milieuhygiënisch verantwoorde afwerking van afvalverwerkingsterreinen, die tijdens de tweede planperiode of daarna worden gesloten. Daartoe zou in het kader van vergunningverlening moeten worden geregeld op welke wijze na sluiting van een stortplaats de nazorg moet plaatsvinden. In dit verband zijn met name van belang:

- bovenafdichting
- bemonstering en controle van de grondwaterkwaliteit.

De Commissie is van mening dat het bovenstaande in PAP-2 dient te worden opgenomen, alsmede dat zonedig afstemming dient plaats te vinden met het provinciale bodemsaneringsbeleid.

5. BESCHRIJVING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN DAARVAN

Artikel 41 j, lid 1 onder b van de Wabm:

Een MER bevat tenminste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen".

5.1 Algemeen

Het afvalverwijderingsbeleid van de provincie zal moeten zijn gericht op de voortgaande opzet van een milieuhygiënisch verantwoorde en doelmatig functionerende afvalverwijderingsstructuur in de gehele provincie. Zowel bij de inzameling en het transport als bij de be- en verwerking is sprake van verschillende methoden en technieken. Deze methoden en technieken vormen de modules voor de mogelijke beleidsalternatieven ten aanzien van de toekomstige verwijdering van de afvalstoffen in de provincie. Alvorens in te gaan op een bespreking van de verschillende mogelijke alternatieven voor het MER is het nodig eerst enige termen nader te definiëren die in dit hoofdstuk worden gebruikt.

Onder beleidsalternatief wordt in dit hoofdstuk verstaan: een combinatie van maatregelen voor de verwijdering van de betrokken afvalstoffen die leidt tot de beheersing van het afvalprobleem.

Onder modules (deelprocessen)⁸ worden die verschillende stappen in het verwijderingsproces van het afval begrepen, welke kunnen bijdragen tot de beoogde beheersing van het afvalprobleem, b.v. gescheiden inzameling, hergebruik en nuttig gebruik, mechanisch scheiden, verbranden, storten etc.

Als varianten, die bij elke module denkbaar zijn, valt een onderscheid te maken naar de locatie, naar de wijze van uitvoering en tempo van invoering, naar de toegepaste technieken etc.

Afvalstromen

In de startnotitie wordt een aantal afvalstromen onderscheiden waarvoor het wenselijk is de verwijdering (op onderdelen) te sturen, te weten: huishoudelijke afvalstoffen, grof huisvuil, verbrandbare bedrijfsafvalstoffen en onverbrandbare bedrijfsafvalstoffen, bouw- en sloopafval, agrarisch afval, verontreinigde grond, baggerspecie, kolkenlib en rioolzand, veegvuil, marktafval, klein chemisch afval, zwerfafval en plantsoenafval.

-----

8 Modules of deelprocessen zijn synoniem aan de term "bouwstenen", zoals deze is gebruikt in de adviezen voor richtlijnen van de Commissie m.e.r. voor de inhoud van de milieu-effectrapporten ten behoeve van de provinciale afvalstoffenplannen van bijvoorbeeld Noord-Brabant, Drenthe en Noord-Holland.

Daarentegen worden de categorieën: zuiveringsslib, ziekenhuisafval, verbrandingsresiduën en autowrakken om uiteenlopende redenen buiten de m.e.r. gelaten. Wel zullen de relaties met de afval-categorieën uit het PAP worden behandeld (blz. 7 van de startnotitie).

Het MER zal de selectie van te behandelen afvalstromen goed dienen te onderbouwen.

Als modules binnen de te ontwikkelen beleidsalternatieven komen vooral in aanmerking:

Huishoudelijke afvalstoffen, grof huisvuil en met deze stoffen te verwerken (verbrandbare) bedrijfsafval, markt- en zwerfafval en plantsoenafval

- terugdringen van het ontstaan van afval
- scheiding aan de bron en hergebruik
- gescheiden inzameling
- procesmatige scheiding in fracties
- nuttig gebruik van gescheiden componenten en fracties
- verwijdering schadelijke stoffen
- composteren GFT-afval
- verbranden met of zonder benutting van de vrijkomende energie
- gecontroleerd storten

Onverbrandbare bedrijfsafvalstoffen

- hergebruik/nuttige toepassing
- storten

Verontreinigde grond

- reiniging (b.v. thermische verwerking)
- tijdelijke opslag in afwachting verwerkingsmethoden (TOP's)
- gecontroleerd storten

Baggerspecie

- ontwateren en gecontroleerd storten
- scheiding in meer en minder verontreinigde deelstromen

Kolkenlib, rioolzand

- ontwateren en storten
- thermische verwerking

Bouw- en sloopafval

- selectief slopen en hergebruik componenten
- sorteren en hergebruik componenten
- verwerking in BSBI's en hergebruik componenten/fracties
- integraal storten

Agrarisch afval

- gebruik als bodemverbeteraar
- procesmatige verwerking (composteren, drogen etc.)

Mestoverschotten

- procesmatige verwerking

Veegvuil

- gecontroleerd storten

Het MER zal een beknopte beschrijving van de reëel toe te passen modules moeten presenteren.

5.2 Beleidsalternatieven

In het MER dient te worden uiteengezet welke beleidsalternatieven voor de tweede planperiode in aanmerking komen voor beschouwing. De variabiliteit in de beleidsalternatieven ontstaat vooral door toekenning van een verschillende voorkeur aan de onderscheiden modules. Het is noodzakelijk dat het MER aandacht schenkt aan de plaatsing van diverse modules in een prioriteitsrangorde. Hierbij is de hoogste prioriteit aan die modules te geven die in principe het beste aan de doelstellingen van het PAP-2 beantwoorden. Aangezien modules met een hoge prioriteit in veel gevallen onvoldoende mogelijkheid bezitten om het afvalverwijderingsprobleem geheel op te kunnen lossen, moeten ook de modules van lagere prioriteit in de formulering van de beleidsalternatieven worden betrokken. Zo zullen er, ongeacht welke rangorde wordt aangehouden, altijd reststoffen overblijven die uiteindelijk op gecontroleerde wijze moeten worden gestort.

Beleidsalternatieven kunnen niet alleen worden geformuleerd door toekenning van verschillende rangorden maar ook door variatie in de verhoudingen waarin van de verschillende modules gebruik kan worden gemaakt. Ook zijn varianten op beleidsalternatieven mogelijk via verschillen in de fasering van de invoering van bepaalde modules over de tijdsduur van de tweede planperiode en de schaal, waarop de voorzieningen worden opgezet. Tot slot kunnen varianten ontstaan door de toepassing van verschillende technieken in de onderscheiden modules.

Bij de formulering en de opzet van beleidsalternatieven in het MER staat de onderlinge samenhang van de verschillende modules centraal. Een bepaalde bouwsteen heeft slechts zin als de voorgaande en opvolgende modules daarop aansluiten. Meer concreet betekent dit dat de keuze voor een bepaalde be- of verwerkingsmethode als module automatisch gevolgen heeft voor de daaraan voorafgaande wijze van inzamelen als ook voor de wijze waarop deelstromen of reststoffen daarop aansluitend dienen te worden verwerkt.

Het spreekt vanzelf dat vanwege de genoemde variabiliteitsmogelijkheden in theorie zeer vele beleidsalternatieven mogelijk zijn. In het MER zullen slechts enkele beleidsalternatieven behoeven te worden geformuleerd, die aansluiten bij het doelmatigheids criterium van de Afvalstoffenwet, de uitgangspunten van het rijksoverheidsbeleid inzake de motie Lansink en de

Dit zogeheten meest milieu-vriendelijke alternatief dat in ieder geval volwaardig in het MER zal moeten worden beschreven, zal bij de formulering van de beleidsalternatieven en de voorgenomen activiteit nader gestalte dienen te krijgen. Dit zal moeten worden gezocht in een voor het milieu zo gunstig mogelijke afvalverwijderingsstructuur voor de verschillende afvalstromen. Ook de toepassing van milieu-vriendelijke varianten van de diverse modules (bijvoorbeeld een versnelde invoering van die modules) spelen bij dit alternatief een belangrijke rol. Bij de uitwerking van varianten zal echter het nodige voorbehoud moeten worden betracht door na te gaan of de daarbij in aanmerking komende milieu-beschermende maatregelen milieu-problemen niet slechts doorschuiven van het ene milieu-aspect naar het andere of dat combinaties van milieu-beschermende maatregelen per saldo toch een negatief resultaat kunnen opleveren.

In de formulering van het meest milieu-vriendelijke alternatief dient tenminste te worden opgenomen:

- de aard en omvang van specifiek bron-gescheiden inzameling, met het oog op het minimaliseren van de milieu-effecten bij het verder doorlopen van de afvalketen en de besparing op energieverbruik en grondstoffen en op benodigde bodemruimte voor residu-berging;
- scheiding van overige daarvoor in aanmerking te brengen afvalstoffen, na inzameling, gericht op maximale terugwinning van afzetbare materialen voor nuttige toepassing;
- volume-reductie van de uiteindelijk te storten hoeveelheid afval door verbranding van de brandbare fracties en composteren/drogen (met eventueel vervolgens verbranden) van de natte fractie; één en ander met benutting van de vrijkomende energie en realisatie op een zo kort mogelijke termijn;
- storten van de overige afvalstoffen alsmede verwerkingsresidu in of op de bodem, op zodanige wijze dat daarbij op emissiebeheersing gerichte voorzieningen controleerbaar en zo veel mogelijk repareerbaar zijn en blijven;
- sluiten of herinrichten van bestaande stortplaatsen in bovenbedoelde zin;
- inpassing van alle afvalverwijderingsvoorzieningen in een zodanige logistieke structuur dat:
  - * sprake is van een minimalisatie van de belasting van de bestaande infrastructuur of de noodzaak tot de aanleg van nieuwe infrastructuur;
  - * stof- en geluidemissie door afvaltransportverkeer (incl. overslag) wordt geminimaliseerd;
  - * het aantal be- en verwerkingsplaatsen in het verwijderingskader wordt geoptimaliseerd;
  - * handhaving van de Afvalstoffenwetgeving en de daarop gebaseerde vergunningen en voorschriften wordt gerealiseerd of kan worden verbeterd;
- optimalisering van noodzakelijk bodembeslag voor afval be- en verwerkingsinrichtingen door daarop gerichte vormgeving en zulks zoveel moge-

Voor veegvuil wordt gecontroleerd storten genoemd als verwerkingsmethode.

Voor marktafval tenslotte wordt integraal verbranden voorgestaan.

Al deze aanwijzingen dienen in het MER verder te worden uitgewerkt; zo mogelijk in een bepaalde volgorde van verwijderingsmethoden met de daarvoor benodigde voorzieningen en bijbehorende locaties. De volgende punten verdienen daarbij de aandacht:

- de rol van de provincie in het terugdringen van het ontstaan van afval;
- het mogelijke tempo van invoering van de gescheiden inzameling, alsmede de mogelijkheid tot uitbreiding van de scheiding aan de bron;
- de controle op het aangeboden materiaal die noodzakelijk is om te voorkomen dat niet-acceptabele afvalstoffen worden verwerkt op een wijze alsof het huishoudelijk afval zou zijn; het betreft met name klein chemisch afval en bedrijfsafvalstoffen, die niet aan huishoudelijk afval kunnen worden gelijkgesteld;
- de mogelijke toepassing van scheidingstechnieken na inzameling en het nuttig gebruik van de te scheiden fracties;
- de stortcapaciteit en resterende gebruiksduur van de nog in bedrijf zijnde gecontroleerde stortplaatsen voor de onderscheiden afvalcategorieën;
- de nazorg en toekomstige bestemming van tijdens de looptijd van PAP-2 te sluiten stortplaatsen en van eventuele andere eerder voltooide stortplaatsen die (nog) niet zijn opgenomen in het provinciale bodemsaneringsprogramma;
- de inventarisatie en sanering van in de provincie voorkomende illegale stortplaatsen en het nemen van maatregelen tegen het ontstaan van dergelijke stortplaatsen;
- de mogelijkheden van toepassing van milieubeschermdende maatregelen die bij verschillende be- en verwerkingsmethoden belangrijke nadelige milieu-effecten kunnen verminderen of wegnemen. Bij dit laatste hoort o.a. de afzuiging van stortgas uit stortplaatsen (zie par. 8.4 van het onderhavige advies) en de voorzieningen die emissies naar bodem en grondwater moeten voorkomen bij alle verwerkingsinstallaties;
- het bestuderen van noodmaatregelen voor situaties waarin de afvalverwijdering stopt om technische of maatschappelijke redenen; te denken valt hierbij ondermeer aan het voorzien in voldoende reserve in de afvalverwerkingscapaciteit in relatie tot het aanbod.

Bij alle mogelijke verwijderingsstructuren zal rekening moeten worden gehouden met de afzetmogelijkheden, ook op langere termijn, van de voor hergebruik of nuttig toepassing in aanmerking komende afvalfracties, afvalcomponenten en reststoffen.

5.4 Meest milieu-vriendelijke alternatief

Artikel 41 j, lid 3 van de Wabm: "Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast".

- gecontroleerd storten onverbrandbare restfractie

Ten aanzien van bouw- en sloopafval wordt voorgesteld:

- zo veel mogelijk hergebruik door selectief slopen en kanalisering van het afval in overlaad-, sorteer- en bewaarinrichtingen
- bewerking van het afval in break-, zeef- en maalinrichtingen
- ombouw van enkele puinbrekers tot bouw- en sloopafvalbewerkingsinrichtingen ((BSBI's)
- nuttige aanwending niet herbruikbaar bouw- en sloopafval
- stort op IBC-terreinen van restfractie

Ook ten aanzien van het agrarisches afval zijn in de startnotitie enige indicaties opgenomen over het voorgenomen beleid. De categorie die hierin ontbreekt is het overschot dierlijke mest. Onlangs is duidelijkheid ontstaan over het wettelijk regiem dat van toepassing is op mestverwerking¹⁰. Een en ander betekent een uitbreiding van de verantwoordelijkheid van de provincie op dit terrein. Met de inwerkingtreding van de Algemene maatregel van bestuur Gebruik dierlijke meststoffen in mei 1987 wordt als eerste fase van het beleid gepoogd door een betere spreiding van overschotten de gebruiksnorm te halen. In de tweede fase van beleid, die ingaat op 1 januari 1991, zal de gebruiksnorm worden aangescherpt. Om te voorkómen dat de veestapel dient te worden ingekrompen zal in 1991 een aanzienlijke capaciteit voor de verwerking van mest beschikbaar dienen te zijn. De huidige situatie met betrekking tot de mestverwerking wordt gekenmerkt door een groot aanbod van verschillende verwerkingstechnieken, waarbij nog onvoldoende zicht is welke technieken de meeste perspectieven bieden. Voor de provinciale overheid is in deze situatie een stimulerend beleid weggelegd: samen met de sector zoeken naar oplossingen.

Met betrekking tot verontreinigde grond wordt voorgestaan:

- zo veel mogelijk reiniging, waarna een nuttige toepassing dient te worden gevonden
- gecontroleerd storten restfractie

Voor verontreinigd baggerspecie, kolenslib en rioolzand wordt voorgesteld, na ontwatering, gecontroleerd storten in permanente of tijdelijke depots.

---

10 Per brief (van 6 juli 1988, kenmerk DGM/A nr. 176851) aan de Provinciale besturen heeft de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mede namens zijn collega van Landbouw en Visserij bekend gemaakt dat mestverwerking dient te worden beschouwd als afvalverwerking, waarvoor de Afvalstoffenwet van toepassing is. Een gevolg hiervan is ondermeer dat de Provincies de bevoegdheid hebben initiatieven op dit gebied, naast een toets op een milieuhygiënische verantwoorde wijze van verwerking, ook te toetsen aan doelmatigheid. Voor de vergunningverlening voor mestverwerkingsinstallaties met een capaciteit van meer dan 25.000 ton per jaar is milieu-effectrapportage van toepassing. In bovenvermelde brief wordt de suggestie gedaan ontheffing van de m.e.r.-verplichting aan te vragen voor

betekenis die daaraan wordt gehecht⁹ en de in de startnotitie reeds globaal aangestipte beleidsvoornemens van de provincie. Ook is het van belang dat bij de formulering van beleidsalternatieven rekening wordt gehouden met provinciale afvalstoffenplannen en nieuwe voornemens van de provincies Noord- en Zuid-Holland en Drenthe in verband met uitvoer van afval naar buiten de provincie liggende inrichtingen, zoals de VAM en de AVR en de deelname van Utrechtse gemeenten in samenwerkingsgebieden in die provincies. Het ligt voor de hand dat bij dit alles het kostenaspect moet worden betrokken met het oog op de financiële realiseerbaarheid van de mogelijke beleidsalternatieven (zie ook hoofdstuk 9 van het onderhavige advies).

De opstelling van stroomschema's voor de verschillende in het MER te beschouwen beleidsalternatieven kan bijdragen tot een goed begrip van de milieu-problematiek van de provinciale afvalstoffenverwijdering; dit te meer als die worden geplaatst naast een stroomschema van de huidige afvalverwijderingssituatie zoals voorgesteld in hoofdstuk 4 van het onderhavige advies.

5.3 De voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit is het beleidsalternatief dat in het ontwerp-PAP-2 en in het MER de voorkeur van de provincie geniet om als beleid tijdens de tweede planperiode te worden uitgevoerd.

In de startnotitie zijn reeds aanwijzingen opgenomen over de mogelijke opstelling van dit voorkeursalternatief.

Ten aanzien van de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen wordt voorgesteld:

- gefaseerd overgaan op een systeem van gescheiden inzameling van GFT afval enerzijds en de droge restfractie anderzijds;
- composteren GFT-fractie bij bestaande compostproducenten
- integraal verbranden droge restfractie bij de AVR

Ten aanzien van grof huisvuil wordt voorgesteld:

- zo veel mogelijk scheiden ten behoeve van hergebruik
- integraal verbranden niet herbruikbare fractie

Ten aanzien van bedrijfsafvalstoffen wordt voorgesteld:

- zo veel mogelijk scheiden ten behoeve van hergebruik
- integraal verbranden van verbrandbare fractie

---

9 - Motie Lansink van 1979, Kamerstuk 15800, Hoofdstuk XVII, nr. 21.
- Vragen van de Kamerleden Veldhoen en de Boois, Tweede Kamer der Staten Generaal, zitting 1982-1983, 15 juli 1983.
- Antwoord van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer op de vragen van de Kamerleden Veldhoen en de Boois (Tweede Kamer, vergaderjaar 1982-1983, aanhangsel 19 en 20).
- Tebodin, Houtskoolschetsen voor de verwerking van huishoudelijk afval, concept-eindrapport, januari 1988.

lijk op plaatsen waar, door reeds gerealiseerde afvalberging, het multifunctionaliteitsbeginsel voor het bodemgebruik niet meer volledig kan worden toegepast¹¹.

5.5 Nulalternatief

Onder het nulalternatief moet in dit geval worden verstaan de voortzetting van het huidige beleid zoals dat is vastgelegd in de partiële herziening van het PAP-1 c.q. de continuering van de huidige afvalverwijderingssituatie voor die categorieën afvalstoffen die niet in het PAP-1 zijn opgenomen, met dien verstande dat reeds in uitvoering genomen projecten of projecten tot uitvoering waarvan reeds is besloten, in beschouwing worden genomen alsof zij reeds in bedrijf zouden zijn.

Het nulalternatief dient vooral te worden gezien als referentiesituatie voor de milieu-gevolgen van de voorgenomen activiteit en de overige in beschouwing te nemen beleidsalternatieven. Als referentietijdstip dient bij voorkeur het jaar te gelden waarover de meest recente en volledige gegevens beschikbaar zijn.

---

¹¹ Daar waar dit nog wel mogelijk is, kan het storten van residuën worden aangewend ten behoeve van natuurbouw, al dan niet in combinatie met vormen van openluchtrecreatie.

6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

Artikel 41 j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat tenminste: "een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het MER wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven".

In het MER wordt vermeld ten behoeve van welk besluit het MER is opgesteld en dienstig kan zijn en door wie dit besluit zal worden genomen. Tevens wordt beschreven volgens welke procedure en tijdplan dit geschiedt en welke adviesorganen en -instanties daarbij zijn betrokken.

De in het begin van paragraaf 4 "Doel en probleemstelling" gemaakte opmerkingen over de beslissingen in het PAP-2 en de later te nemen besluiten zijn ook hier van toepassing.

Voorts dient te worden vermeld welke terzake doende overheidsbesluiten reeds zijn genomen en welke gemaakte afspraken en beleidsuitspraken beperkingen kunnen opleggen of randvoorwaarden stellen aan het betreffende besluit waarvoor het MER is opgesteld, dit onder vermelding van de status van deze besluiten en beleidsvoornemens (hardheid; hoe lang geleden genomen etc.).

Ook dient te worden aangegeven welke besluiten, beleidsvoornemens en overeenkomsten respectievelijk zullen moeten worden genomen, geformuleerd en gesloten om het PAP-2 ten uitvoer te brengen en welke instanties welke besluiten moeten nemen. Bovendien moet worden aangegeven of en hoe de provincie verwacht dat binnen de planperiode - in samenwerking met de instanties van en binnen de samenwerkingsgebieden - de noodzakelijke besluiten ter uitvoering van het PAP-2 kunnen worden genomen. Bij deze latere besluiten is niet alleen te denken aan besluiten op basis van de Afvalstoffenwetgeving maar ook aan besluiten zoals die op basis van de ruimtelijke ordening, milieuhygiënevergunningen en dergelijke worden genomen. Dit is mede van belang om te kunnen bepalen of bij latere besluiten alsnog een MER nodig zal zijn. In dit kader over latere besluitvorming zal niet alleen aandacht moeten worden gegeven aan besluiten van overheden, maar zal ook moeten worden aangegeven in hoeverre particulieren zijn/zullen moeten worden betrokken bij de afvoer en verwerking van afvalstoffen; daarbij zal ook moeten worden beschreven of naar verwachting de verwerkingscapaciteit in de provincie voldoende is.

Om te kunnen bepalen welke randvoorwaarden gelden voor de te nemen beslissingen moet in het MER aandacht worden besteed aan tenminste (beleidsvoornemens uit) de volgende beleidsdocumenten:

- de Afvalstoffenwet
- de Richtlijn gecontroleerd storten
- de Richtlijn verbranden huishoudelijk afval
- het IMP Afvalstoffen 1985-1989
- het IMP Milieubeheer 1986-1990 en 1987-1991
- het IMP Bodem 1984-1988
- de vigerende streek- en bestemmingsplannen (voor zover relevant)

- het milieuhygiënisch beleidsplan van de provincie en de sectorale plannen (b.v. waterkwaliteitsplan) waarop dit beleidsplan is gestoeld
- bestaande Afvalstoffenplannen en voornemens ten aanzien van de herziening van die plannen van de provincies Noord- en Zuid-Holland en Drenthe vanwege de (eventuele) uitvoer van afval en vanwege deelname van Utrechtse gemeenten aan samenwerkingsgebieden in andere provincies.
- het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud
- het Structuurschema Drink- en Industrierwatervoorziening
- de Wet Chemische Afvalstoffen
- de Wet Bodembescherming.
- de Meststoffenwet
- a.m.v.b. Gebruik dierlijke meststoffen
- de bekendmaking van de ministers VROM en L&V over mestverwerking (6 juli 1988)

Verder kan gedacht worden aan:

- Interimwet Bodemsanering
- Bodemsaneringsprogramma's van Utrecht
- in voorbereiding zijnde landinrichtingsplannen voor zover deze van invloed kunnen zijn op de locatiekeuzen van inrichtingen voor afval.

7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU

Artikel 41 j, lid 1 onder d van de Wabm:

Een MER bevat tenminste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen".

Het studiegebied van dit beleidsplan omvat die gebieden/milieu-compartimenten waar bespeurbaarbare of meetbare milieu-veranderingen kunnen worden verwacht bij uitvoering van het voorgenomen beleid of de alternatieven daarvan. Per compartiment/aspect (bodem, oppervlaktewater, grondwater, geluid, luchtkwaliteit en visuele hinder) kan de omvang van het studiegebied verschillen.

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied dient in het MER te worden beschreven voor zover die toestand van belang is voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu bij uitvoering van het voorgenomen beleid of een van de alternatieven. Dit betekent dat het bij dit onderdeel van het MER gaat om de locaties van die afvalinrichtingen, waarvan tijdens de planperiode van het PAP-2 het gebruik zal worden veranderd.

Met andere woorden, de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu zal afhankelijk zijn van de mate van concreetheid waarmee het PAP-2 voorzieningen en hun locaties zal aanwijzen.

De bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, als het huidige beleid c.q. de huidige afvalverwijderingssituatie zonder veranderingen zou worden voortgezet (het nulalternatief, zie paragraaf 5.5 van het onderhavige advies), dient als referentiekader voor de beschrijving van de gevolgen voor het milieu en de onderlinge vergelijking van de beleidsalternatieven (zie de hierna volgende hoofdstukken 8 en 9). Daarbij dient rekening te worden gehouden met eventuele na-ijlings effecten van voltooide of lopende ingrepen in het studiegebied, inhoudende zowel die ingrepen betreffende de afvalverwijdering (b.v. voltooide of bijna voltooide stortplaatsen) als die activiteiten betreffende andere ontwikkelingen, b.v. woningbouw en ook industriële, recreatieve en infrastructurale ontwikkelingen en landinrichting.

Ten behoeve van de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de afbakening van het studiegebied mag in het MER een overzichtskaart niet ontbreken met daarop aangegeven de locaties van de bestaande voorzieningen in de provincie.

Bij de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu zal het MER in het studiegebied vooral aandacht moeten besteden aan:

abiotische aspecten

- bodemopbouw en (geo)hydrologie
- geomorfologie
- bodemkwaliteit en -samenstelling
- grondwater- en oppervlaktewater-kwaliteit en samenstelling

- luchtkwaliteit (inclusief concentraties van geurstoffen)
- omgevingsgeluidniveau's (industrie, verkeer)

biotische aspecten

- levensgemeenschappen/ecotopen met vermelding van eventuele bijzondere elementen van flora en fauna

In het algemeen is de ecologische betekenis van belang die op locale, regionale en internationale schaal kan worden gehecht aan het studiegebied.

visueel-ruimtelijke en cultuurhistorische kenmerken

- visueel-ruimtelijke kenmerken en relaties
- cultuurhistorische elementen en patronen
- huidige vormen van bodemgebruik en reeds vastgelegde bestemmingen van de locaties en hun directe omgeving

volksgezondheid en veiligheid

- wegbelasting en knelpunten van het transport van afvalstoffen, producten en reststoffen
- risico's van dit transport voor het milieu langs de routes

Zoals eerder reeds vermeld is de mate van detail van de beschrijving van de bestaande toestand afhankelijk van het feit of en zoja, de mate van concreetheid waarmee het PAP-2 voorzieningen en hun locaties zal aanwijzen.

8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 41 j, lid 1 onder e van de Wabm:

Een MER bevat tenminste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven".

8.1 Algemeen

Het MER moet de milieu-effecten beschrijven die zullen optreden bij de uitvoering van de voorgenomen activiteit en van de onderscheiden beleidsalternatieven, waaronder het meest milieu-vriendelijke alternatief. In het MER zullen de gebruikte voorspellingsmethoden en -modellen moeten worden beschreven met de mate van betrouwbaarheid, die aan deze methoden en modellen kan worden toegekend. Bij de resultaten van de voorspellingen dient te worden aangegeven tussen welke grenzen zij kunnen variëren als gevolg van onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en de gebruikte invoergegevens. Bij onzekerheid over het eventueel optreden van milieu-effecten moet worden uitgegaan van de slechtst denkbare situatie. Bij de voorspellingen zal ook rekening moeten worden gehouden met de eventuele gevolgen van een strenger handhavingsbeleid zoals genoemd in paragraaf 4 van het onderhavige advies.

8.2 Prioriteiten en mate van detail

De in het MER te behandelen alternatieven zullen verschillen inhouden met betrekking tot de voorkeursvolgorde van de mogelijke afvalverwijderingsstructuren. Besluiten over de daarvoor benodigde voorzieningen en hun locatie-aanduiding zullen niet worden genomen.

Met het oog op het plan-niveau van dit MER, acht de Commissie het belangrijk dat het MER beschrijft welke milieu-compartimenten bij welk alternatief de meeste belasting zullen ondervinden. Per beleidsalternatief kan dit gebeuren door de aard en globale omvang van de emissies naar de verschillende milieu-compartimenten aan te geven. Daarbij hoort een aanduiding welke van deze emissies vervolgens aanleiding zullen geven tot tijdelijke gevolgen of tot gevolgen van (een meer) permanente aard. Ook zal steeds de onderlinge samenhang tussen de mogelijke milieu-gevolgen beschouwd moeten worden beschouwd.

In bijlage 4 van de startnotitie worden de beschikbare stortlocaties genoemd, te weten: Weber, Nieuwegein (sinds 1-4-88); Het Klooster, Nieuwegein (vanaf 1994, in discussie); Kool, Wilnis (thans gesloten, overwogen wordt tijdelijke heropening tot 1994), Smink, Amersfoort (open medio 1989); Maarsbergen, Maarn (sinds 1-10-87), Tammer, Soesterberg (tot 1-7-91); Circel, Zeist (tot 1-1-90) en St-Louis, Amersfoort (tot 1-1-90).

Aangezien de Provincie in het herziene PAP-I reeds de besluiten tot aanwijzing van de locaties heeft genomen, valt de locatiekeuze voor de stortplaatsen buiten het PAP-II- kader.

Aangezien in het PAP-II over voorzieningen en inrichtingen geen concrete beslissingen worden genomen zullen in het MER enkel de criteria dienen te worden genoemd die de provincie aanlegt bij de beoordeling van vergunningaanvragen voor concrete initiatieven voor inrichtingen en hun locaties. In de mate van detaillering van de beschrijving van emissies naar de milieu-compartimenten en het optreden van gevolgen voor de verschillende milieu-aspecten in het MER is de noodzaak maatgevend, dat deze beschrijving uiteindelijk zal moeten resulteren in een vergelijking tussen de verschillende alternatieven ten behoeve van een weloverwogen planvorming. Een vergaande detaillering is niet nodig, tenzij wordt overwogen voor de vervolgbesluiten op het inrichtings- en uitvoeringsniveau van concrete onderdelen van het provinciale afvalverwijderingsbeleid, ontheffing van de m.e.r.-plicht aan te vragen.

Hieronder wordt per milieu-aspect aangegeven welke effecten in het MER naar het oordeel van de Commissie moeten worden behandeld. De aandachtspunten zijn vooral in de vragende vorm gerangschikt.

8.3 Bodem, grondwater en oppervlaktewater

Emissies naar bodem, grondwater en oppervlaktewater kunnen optreden bij alle modules bijvoorbeeld bij composteren, gecontroleerd storten, ontwateren baggerslib, kolenvuil en rioolzand, verwerking dierlijke mest enz. Bijbehorende en andere vragen die bij de voorspelling van effecten voor deze milieu-compartimenten naar voren komen, betreffen:

- Kunnen de bodemkwaliteit en grondwaterkwaliteit worden beïnvloed? Welke gevolgen kan dat hebben voor grondwatervoorkomens en oppervlaktewaterwingebieden die drink- en industriewater leveren?
- Kunnen veranderingen in de grondwaterstromingsrichting, de grondwaterstand en de bodemkwaliteit en grondwaterkwaliteit gevolgen hebben voor natuurlijke vegetaties en landbouwgewassen?
- Hoe wordt de waterkwaliteit en de kwaliteit van onderwaterbodems bij lozingspunten beïnvloed?
- Kunnen in het MER globale voorspellingen worden gemaakt voor de hiervoor vermelde effecten voor de in de startnotitie genoemde gecontroleerde stortplaatsen waarvan tijdens de planperiode het gebruik zal worden gewijzigd, evenals voor locaties voor op-, be- en verwerkingsinrichtingen voor bouw- en sloopafval, dierlijke mest e.d.? Hoe staat het met de (geo)hydrologische gevolgen van tijdens het PAP-2 af te werken stortplaatsen?
- Welke (controle)maatregelen kunnen worden getroffen om negatieve effecten op de (geo)hydrologie, bodem en grondwater te beperken of te neutraliseren?

8.4 Lucht

Emissie's naar de lucht kunnen met name optreden bij (verbrandingsinstallatie's), (gecontroleerde) stortplaatsen, composteringsinrichtingen en op-, be- en verwerkingsinrichtingen voor zuiveringsslib, dierlijke mest e.d. Het betreft emissies van gassen, stoffen en stank.

- De centrale vraag bij de gevolgen van toepassing van de diverse modules voor dit milieu-compartiment zal zijn welke invloed te verwachten valt op de luchtkwaliteit op de be-, op- en verwerkingsterreinen en de omgeving daarvan.
- Welke maatregelen kunnen bij de diverse modules worden genomen om de emissies zo veel mogelijk te beperken?
- In het MER dient verder te worden opgenomen op welke wijze op de regionale stortplaatsen gebruik zal worden gemaakt van de mogelijkheid stortgas nuttig toe te passen¹²; welke maatregelen worden overwogen om de hinder van deze stortgassen te vermijden?
- Indien bij de uitvoering van het PAP-2 nieuwe verkeersstromen ontstaan, dienen de effecten daarvan te worden betrokken in het MER (b.v. bij de realisatie van nieuwe inrichtingen).

8.5 Ecosystemen: flora en fauna

- Welke oppervlakte (in ha.) wordt beïnvloed bij toepassing van de verschillende modules?
- Wat is de aard en de mate van aantasting?
- Zijn verschuivingen in soortenomvang en -samenstelling te verwachten in het gebied als gevolg van toepassing van de diverse modules?
- In welke mate worden door de toepassing van modules functies als fourageer-, broed-, rust- en doortrekgebied aangetast?
- Wat is de te verwachten ontwikkeling na beëindiging van het gebruik van vooral stortplaatsen?
- Op welke wijze zal een afgedekte en begroeide stortplaats aanleiding kunnen geven tot een introductie van verontreinigingen in de voedselketen?

8.6 Landschap en bodemgebruik

- Welke vormen van bodemgebruik worden door de toepassing van modules beïnvloed en om welke oppervlakken gaat het globaal? (zie ook paragraaf 8.5 hiervoor).
- Zijn er visuele gevolgen te verwachten van het opruimen van illegale stortplaatsen en dergelijke?

---

12 Door afzuiging van stortgas uit het stort kan een laag-calorisch gas worden gewonnen, dat nuttig kan worden gebruikt.

8.7 Zwerfvuil

Welke hinder als gevolg van zwerfvuil kan optreden tijdens inzameling, transport, overslag, be- en verwerking van afvalstoffen?

8.8 Geluidhinder

- In welke mate en door welke oorzaken kunnen geluidhinder en rustverstoring optreden bij de diverse modules?
- Kan bij benadering een idee worden gegeven welke aantallen mensen geluidoverlast zullen ondervinden van de diverse installaties en het transport van afval, verwerkingsproducten en residuën?
- Welke maatregelen zijn mogelijk om de geluidhinder te reduceren?

8.9 Volksgezondheid en veiligheid

- Welke beïnvloeding van de volksgezondheid kan optreden door verontreiniging van drinkwateronttrekkingsgebieden? Is er een permanent meet-programma voor de mogelijke verspreiding van verontreinigingen uit reeds afgewerkte gecontroleerde en ongecontroleerde stortplaatsen?
- Kan het voorkomen van ongedierte in scheidings-, composterings-, (verbrandings)-installaties en op stortplaatsen een gevaar betekenen voor de volksgezondheid?
- Indien handmatige scheiding van afvalcomponenten of fracties wordt overwogen: wat zijn de gevolgen voor de gezondheid van de werknemers? Deze vraag dient te worden beantwoord in overleg met de Arbeidsinspectie.
- Kunnen technische storingen en explosies in de diverse mogelijke be- en verwerkingsinstallaties gevaar opleveren voor de veiligheid van werknemers en omwonenden?
- In hoeverre dragen de vervoersstromen van afval, verwerkingsproducten en residuën bij tot de verkeersonveiligheid in de provincie? Wat zullen de milieu-gevolgen van verkeersongelukken zijn waarbij milieuschadelijke afvalstoffen betrokken zijn?
- Welke maatregelen zijn mogelijk om al deze risico's terug te dringen?

8.10 Indirecte, secundaire en cumulatieve gevolgen

- Welke gevolgen kunnen worden verwacht van concrete afvalinrichtingen tezamen met de gevolgen van andere activiteiten in de omgeving?
- Zal de toepassing van bepaalde modules aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van andere activiteiten die op zichzelf ook gevolgen voor het milieu kunnen hebben?
- Welke belastingen op de bestaande infrastructuur zullen optreden als gevolg van de voorgenomen afvalverwijdering? Zal hierdoor de noodzaak worden vergroot om te komen tot de aanleg van nieuwe infrastructuur?

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 41 j, lid 1 onder f van de Wabm:

Een MER bevat tenminste: "een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven".

De verschillen tussen de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten - in ieder geval ten aanzien van de milieu-gevolgen - duidelijk worden gepresenteerd in het MER. Daarbij dienen de milieu-gevolgen te worden vergeleken met die van de bestaande toestand (nulalternatief). Bij deze vergelijking kunnen de diverse stroomschema's van voorzieningen en afvalstromen voor de huidige situatie en de diverse alternatieven de helpende hand bieden (zie de paragrafen 4 en 5.2 van het onderhavige advies).

Het MER dient aan te geven welke milieu-kwaliteitseisen (normen, streefwaarden) en uitgangspunten van het milieubeleid daarbij zijn gebruikt. (Zie eveneens hoofdstuk 4 van het onderhavige advies).

Verder verdienen de volgende punten de aandacht:

- een relatieve voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect met uitleg van de selectiecriteria voor deze voorkeur (waar mogelijk aan de hand van zo kwantitatief mogelijke informatie over effecten);
- de mate waarin de provincie denkt haar doelstellingen te kunnen verwezenlijken met de voorgenomen activiteit en de behandelde beleidsalternatieven.

Op grond van de m.e.r.-regeling in de Wabm is de initiatiefnemer niet verplicht om in het MER kostenaspecten aan de orde te laten komen. De Commissie is echter van mening, dat in dit geval, mede gelet op de rol die het doelmatigheidscriterium in de toepassing van de Afvalstoffenwetgeving speelt, een financiële paragraaf niet mag ontbreken. Daarin zou ingegaan moeten worden op de financiële aspecten van de verschillende afvalverwijderingsstructuren en de kosten per ton per categorie te verwerken afval die de verschillende alternatieven met zich mee zullen brengen.

10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Artikel 41 j, lid 1 onder g van de Wabm:

Een MER bevat tenminste: "een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens".

Het MER moet aangeven, welke leemten in kennis en informatie zijn blijven bestaan en welke betekenis daaraan mag worden gehecht voor de besluitvorming. De redenen waarom deze leemten zijn blijven bestaan moeten ook worden gegeven. Daarbij kan worden vermeld:

- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden, bijvoorbeeld op het globale planniveau waarvoor dit MER wordt opgesteld
- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte invoergegevens
- gebrek aan kennis over de bestaande toestand
- onzekerheden met betrekking tot milieu-gevolgen op de langere termijn.

De vastgestelde leemten in kennis en onzekerheden behoren in een later stadium te worden betrokken bij een concept voor een evaluatie-programma voor daadwerkelijk optredende milieu-effecten bij toepassing van de diverse modules. In het MER kunnen hiervoor reeds enkele aandachtspunten worden aangegeven, dus ook voordat de uiteindelijke keuze van een afvalverwijderingsstructuur is gemaakt. Ook kan worden aangegeven, hoe organisatorisch zeker zal worden gesteld, dat te zijner tijd tijdens de bouw en het gebruik van de diverse modules de bescherming van het milieu de volle aandacht krijgt. Dit kan gebeuren in de vorm van een schets van een mogelijk systeem van milieukwaliteitsbewaking voor de gehele verwijderingsketen van de diverse categorieën afvalstoffen met aandacht voor de noodzaak tot monitoring van geselecteerde milieu-indicatoren.

11. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 41 j, lid 1 onder h van de Wabm:

Een MER bevat tenminste: "een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven".

In de samenvatting van het MER, of van het ontwerp van het PAP-2 als het MER daarin is opgenomen, zal kort en overzichtelijk de kern van de belangrijkste onderdelen van het MER moeten worden weergegeven. Wat betreft de onderlinge vergelijking van de alternatieven kan dit bijvoorbeeld gebeuren met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Deze samenvatting dient de milieu-aandachtspunten te bevatten, die centraal stonden tijdens de periode van inspraak en advisering ten behoeve van de richtlijnen voor het op te stellen MER.

B I J L A G E N

BEHORENDE BIJ

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR DE
INHOUD VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
PROVINCIAAL AFVALSTOFFENPLAN UTRECHT
(PAP II)

(Bijlagen 1 t/m 5)

OPENBARE BEKENDMAKING VAN DE START VAN DE M.E.R.-PROCEDURE
in de Staatscourant nr. 171 van maandag 5 september 1988

milieubericht

Bekendmaking afvalstoffenwet

Gedeputeerde staten van Utrecht maken het volgende bekend.

De provincie Utrecht gaat het bestaande afvalstoffenplan voor de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen, grof huisvuil, bedrijfsafvalstoffen die tezamen met huishoudelijke afvalstoffen worden verwerkt en bouw- en sloopafval herzien.

Alvorens het nieuwe afvalstoffenplan kan worden vastgesteld moet duidelijk zijn wat de effecten voor het milieu zijn van het voorgenomen beleid en de concrete uitwerking daarvan. Deze effecten zullen worden beschreven in een milieu-effectrapport (MER).

Voordat het MER kan worden opgesteld dienen richtlijnen te worden vastgesteld waaraan de inhoud van het MER moet voldoen. In deze richtlijnen zal worden aangegeven aan welke aspecten in het bijzonder aandacht moet worden besteed in het MER, hoe de beschrijving van de milieu-effecten dient plaats te vinden en hoe gedetailleerd het MER moet zijn. Wij stellen iedereen in de gelegenheid opmerkingen te maken over de te geven richtlijnen. Als hulpmiddel daarbij dient een door ons opgestelde **startnotitie**, waarin de hoofdlijnen van het afvalstoffenbeleid zoals de provincie Utrecht dat de komende jaren denkt te voeren en mogelijke alternatieven voor dat beleid beknopt zijn weergegeven.

De **startnotitie** ligt van 7 september tot en met 19 oktober 1988 ter inzage in:

- de centrale bibliotheek van de provincie Utrecht, Achter Sint Pieter 200 te Utrecht;
- alle gemeentehuizen in de provincie Utrecht.

Eventuele opmerkingen met betrekking tot de op te stellen richtlijnen kunnen tot en met 19 oktober 1988 schriftelijk worden ingediend bij gedeputeerde staten van Utrecht, postbus 18100, 3501 CC Utrecht.

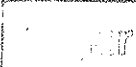
Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot de heer L.F.A.E. van Lynden, tel. 030-583642 of de heer mr. A.W. Dennebos, tel. 030-583633.

Gedeputeerde staten voornoemd,
voorzitter, Beelaerts van Blokland,
griffier, T. Renes.

provincie Utrecht

Brief van Gedeputeerde Staten van Utrecht met verzoek om advies

 Commissie voor de milieu-effectrapportage	
Informatie:	7 SEP 1988
Nr.:	1219-88 Hu/Ve/Pro.
Dossier:	193-3

provincie Utrecht

Gallieilaan 15, Utrecht
 Telefoon 030 - 58 91 11
 Telex 70306, telefax 030-522564
 Corr.adres: Achter St. Pieter 200
 postbus 18100
 3501 CC Utrecht

Aan de Commissie voor de milieu-
effectrapportage
 Postbus 2345
 3500 GH Utrecht

datum 30 augustus 1988
 afdeling MB
 nummer 31754MB/1242
 referentie Db
 doorkiesnr. 583633
 uw brief van
 uw nummer
 bijvoegsels 2

onderwerp Startnotitie milieu-effect-
rapportage tweede afvalstoffenplan
provincie Utrecht.

Geachte commissie,

Hierbij delen wij u mee dat wij op 5 september 1988 het voornemen bekend zullen maken tot het opstellen van een milieu-effectrapport ten behoeve van het tweede afvalstoffenplan voor huishoudelijke afvalstoffen c.a. voor de provincie Utrecht. Dit voornemen is weergegeven in bijgevoegde startnotitie.

Het concept van de startnotitie is op 19 juli jongstleden besproken met de secretaris van uw commissie, de heer drs. J.J. Scholten. De door de heer Scholten gemaakte opmerkingen zijn in de definitieve startnotitie verwerkt.

Onder verwijzing naar artikel 41n van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne nodigen wij u uit advies uit te brengen over de te geven richtlijnen inzake de inhoud van het op te stellen milieu-effectrapport.

Teneinde u in de gelegenheid te stellen de eventueel door de wettelijke adviseurs en overige belangstellenden in te dienen reacties - die wij alle zo spoedig mogelijk na ontvangst ter kennis van uw commissie zullen brengen - in uw advisering te betrekken, is de einddatum van de inzagetermijn gesteld op 19 oktober 1988.

Door middel van publikaties in de Nederlandse Staatscourant en enkele regionale dagbladen zal kennis worden gegeven van de startnotitie en de terinzagelegging hiervan. Een exemplaar van deze kennisgeving treft u eveneens bijgaand aan.

Tenslotte bevestigen wij de telefonisch gemaakte afspraak voor een op dinsdag 18 oktober 1988 om 15.30 uur te houden bespreking, waaraan namens ons college zal worden deelgenomen door de heer ir. G.C. van Wijnbergen, gedeputeerde belast met milieuzaken.

Wij zien uw advies met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
gedeputeerde staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN
DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de Milieu-effectrapportage welke het onderhavige advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van de vaststelling van het Provinciaal Afvalstoffenplan-II voor de provincie Utrecht heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van ir. K.H. Veldhuis. In de werkgroep hebben verder zitting:

- ir. G. Boonzaayer, wonende te Loon op Zand;
- prof.dr.ir. F.A.M. de Haan, wonende te Wageningen.
- dhr. C. van Maanen, wonende te Wormerveer.

Drs. H. Huisman treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 4

LIJST VAN INSPRAAKREACTIES

nr.	Datum	Persoon of Instantie	Datum van ontvangst Cie m.e.r.
1.	18.10.1988	Stichtse Milieufederatie, De Bilt	20.10.1988
2.	13.10.1988	Inspectie van de Volksgezondheid voor de hygië- ne van het milieu voor Utrecht, Maarssen	20.10.1988
3.	18.10.1988	Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen, Rhenen	20.10.1988
4.	19.10.1988	Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie Utrecht, Utrecht	20.10.1988
5.	19.10.1988	NOB Wegtransport, Vereniging van Container Be- drijven Utrecht, Utrecht	24.10.1988
6.	19.10.1988	LMW Milieuvereniging leefbaar Mijndrecht-Wilnis, Mijndrecht	21.10.1988
7.	19.10.1988	Gemeente Bunschoten, Bunschoten	21.10.1988
8.	10.10.1988	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, 's-Graven- hage	21.10.1988
9.	18.10.1988	Vuilverwerkingsbedrijf, Wilnis	21.10.1988
10.	13.10.1988	Gemeente Maarn, Maarn	18.10.1988
11.	15.10.1988	Vereniging Milieuzorg Doorn, Doorn	19.10.1988
12.	17.10.1988	Streekverband Zuid-Oost Utrecht	19.10.1988

BIJLAGE 5

LIJST VAN BEGRIPPEN EN AFKORTINGEN[1]

Afvalcategorie	: een verzameling van afvalstoffen die uit eenzelfde bedrijfstak of uit particuliere huishoudens voortkomt en die bestaat uit diverse componenten
Component	: enkelvoudig onderdeel uit een afvalcategorie (glas, papier, etc.)
Fractie	: verschillende componenten die een eigenschap gemeen hebben (droog afval, nat afval etc.)
Klein chemisch afval	: uit particuliere huishoudens afkomstige probleemstoffen en van bedrijven afkomstige kleine hoeveelheden chemisch afval
Samenwerkingsgebied	: een als zodanig in het plan aangewezen gebied waarin de binnen dat gebied gelegen gemeenten gezamenlijk voorzieningen ter realisering van het plan dienen te treffen
Verwerken	: de laatste fase van de afvalverwijdering
inrichting	: inrichting voor het verbranden van afval, voor het op- of in de bodem brengen van afval, voor het bewaren, overladen of anderszins bewerken, verwerken of vernietigen van afval (gecontroleerde stortplaats, overlaadstation, verbrandingsinstallatie e.d.), Inrichtingenbesluit Afvalstoffenwet van 9 april 1987
Verwijderen	: het totaal van activiteiten met afvalstoffen vanaf het moment van ontstaan tot en met de eindverwerking: inzamelen, transporteren, overladen, be- en verwerken, e.d.
AMvB	: Algemene Maatregel van Bestuur
AVR	: N.V. Afvalverwerking Rijnmond
AVU	: Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Utrecht

---

1 Zie tevens Afval en afvalverwijdering, benamingen en definities NEN 6410, 1e druk september 1985.

GFT-afval : Groente-, fruit-, en tuinafval

IBC : Isoleren, beheersen en controleren (criteria gebaseerd op de ministeriële richtlijn gecontroleerd storten)

KCA : Klein chemisch afval

MER : Milieu-effect Rapport

m.e.r. : milieu-effectrapportage

PAP : Provinciaal Afvalstoffenplan

VAM : N.V. Vuilafvoermaatschappij (te Wijster)